
O katedře

Stručný přehled dějin studia pravoslavné teologie u nás a oboru Pravoslavná teologie na Husitské teologické fakultě

Po ukončení 2. světové války a obnovení činnosti České pravoslavné církve bylo nutné organizovat teologické studium a přípravu kandidátů duchovenské služby v Pravoslavné církvi. Nejprve probíhaly kurzy v Olomouci. V roce 1948 byla v Karlových Varech zahájena činnost středoškolského učiliště – Pravoslavného duchovního semináře, jehož prvním rektorem byl představený karlovarského chrámu svatých apoštolů Petra a Pavla, protojerej Alexij Vitvickij. Tento seminář ale působil v Karlových Varech pouze jeden školní rok (1948/1949) a poté fungoval jeden školní rok (1949/1950) v Praze. V roce 1950 na základě vládního nařízení č. 112/1950 Sb. vzniká vysokoškolské pracoviště – Pravoslavná bohoslovecká fakulta. Tato fakulta byla vzápětí přenesena do Prešova na východní Slovensko. Výuka na Pravoslavné bohoslovecké fakultě v Praze se sídlem v Prešově (později již jen v Prešově) byla zahájena v říjnu 1950. Prvním děkanem fakulty byl prof. prot. ThDr. Josef Hradil, který studoval v Rumunsku a po něm prof. prot. JUDr. Josef Kulheim.

V roce 1990, se souhlasem rektora Univerzity Karlovy prof. Radima Palouše a s požehnáním metropolitů Dorotoje, kolegium rektora UK rozhodlo o zřízení oboru Pravoslavná teologie na UK v Praze. V úterý 11. prosince 1990 se konala imatrikulace nových studentů. V sobotu 15. prosince 1990 byly zahájeny přednášky dálkového studia na Husitské teologické fakultě v Praze, kde bylo studium pravoslavné teologie realizováno. Po skromných začátcích dochází v akademickém roce 1997/1998 k obnovení oboru Pravoslavná teologie. Postupně se konstituovalo jednooborové studium pravoslavné teologie a v dalších letech se nabídka rozšířila o možnost kombinovat studium pravoslavné teologie s Psychosociálními studii nebo si zvolit pravoslavnou teologii v rámci studia Učitelství náboženství, etiky a filozofie.

V roce 2004 byla na HTF založena Katedra pravoslavné teologie, po ukončení její činnosti v roce 2006 vzniká Ústav východního křesťanství, který na HTF působí dodnes.

Od akademického roku 2009/2010 je na HTF UK možné studovat kromě bakalářského a navazujícího magisterského jednooborového studia Pravoslavné teologie také Pravoslavnou teologii dvouoborovou v kombinaci s religionistikou nebo filozofií na HTF a od akademického roku 2010/2011 též v kombinaci s Jihovýchodoevropskými studii, Východoevropskými studii nebo Novořečtinou – výuka těchto dvouoborů probíhá na FF UK. Zájemci o studium Pravoslavné teologie dvouoborové, v kombinaci s jedním z výše jmenovaných dvouoborů na FF UK, si podávají přihlášky ke studiu na HTF.

Studentům oboru Pravoslavná teologie se dostává důkladného vzdělání v pravoslavné dogmatice a liturgice, studují také patrologii, pravoslavnou spiritualitu, pastorální psychologii, kanonické právo, byzantskou teologii, dějiny místních pravoslavných církví a další disciplíny. Společně s ostatními studenty HTF absolvují biblistiku, filozofii, církevní dějiny a klasické jazyky. Studenti mají možnost studovat předměty, které se nevyučují na žádné jiné vysoké škole v České republice – jako byzantskou filozofii nebo keltské křesťanství.
G.J.V.